ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 29ης Νοεμβρίου 1990 *

Στην υπόθεση C-182/89,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένη από τη Marie Wolfcarius και τον Thomas van Rijn, μέλη της νομικής υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Guido Berardis, μέλος της νομικής υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπουμένης από την Edwige Belliard, υποδιευθύντρια της Διευθύνσεως Νομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον Marc Giacomini, Γραμματέα Εξωτερικών Υποθέσεων του ίδιου Υπουργείου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία της Γαλλίας, 9, boulevard Prince-Henri,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Γαλλία, χορηγώντας άδειες εισαγωγής για δέρματα των ειδών Felis wiedii και Felis geofroyi από τη Βολιβία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3626/82 του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1982, για την εφαρμογή στην Κοινότητα της Σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (ΕΕ L 384, σ. 1), και από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους O. Due, Πρόεδρο, T. F. O' Higgins, J. C. Moitinho de Almeida και M. Díez de Velasco, προέδρους τμήματος, K. N. Κακούρη, F. A. Schockweiler, F. Grévisse, M. Zuleeg και P. J. G. Kapteyn, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

λαμβάνοντας υπόψη την επ' ακροατηρίου συζήτηση,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 9ης Οκτωβρίου 1990,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 18ης Οκτωβρίου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 25 Μαΐου 1989, η Επιτροπή άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, χορηγώντας τον Φεβρουάριο 1986 άδειες εισαγωγής από τη Βολιβία για 6 000 και πλέον δέρματα αγρίων γατών των ειδών *Felis geoffroyi* και *Felis wiedii,* παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του κανονισμού 3626/82 του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1982, για την εφαρμογή στην Κοινότητα της Σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (ΕΕ L 384, σ. 1), και από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης ΕΟΚ. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Επιτροπή παραιτήθηκε από τον ισχυρισμό περί παραβάσεως των άρθρων 5 και 189 της Συνθήκης.

2 Η Σύμβαση για το διεθνές εμπόριο των άγριων ειδών πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (στο εξής: Σύμβαση), της 3ης Μαρτίου 1973 (ΕΕ 1982, L 384, σ. 7), ρυθμίζει το διεθνές εμπόριο ορισμένων ειδών ζώων και φυτών, καθώς και κάθε μέρους ή κάθε προϊόντος που λαμβάνεται από τα είδη αυτά και αναγνωρίζεται εύκολα. Κατά τη διάρκεια της κρίσιμης εν προκειμένω περιόδου, οι αγριόγατες των ειδών *Felis geoffroyi* και *Felis wiedii* περιλαμβάνονταν στο παράρτημα II της Συμβάσεως. Το παράρτημα αυτό περιλαμβάνει τα είδη που θα ήταν δυνατόν να απειληθούν με εξαφάνιση, αν το εμπόριό τους δεν ρυθμιστεί αυστηρά, ώστε να αποφευχθεί κάθε εκμετάλλευση η οποία δεν συμβιβάζεται με την επιβίωσή τους.

3 Ο προαναφερόμενος κανονισμός 3626/82 εκδόθηκε με σκοπό την ομοιόμορφη εφαρμογή των μέτρων εμπορικής πολιτικής, με τα οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις της Συμβάσεως. Για ορισμένα είδη, μεταξύ των οποίων καταλέγονται οι επίμαχες αγριόγατες, ο κανονισμός προβλέπει αυστηρότερα μέτρα προστασίας απ' ό,τι η Σύμβαση. Κατά τον χρόνο των κρισίμων περιστατικών, προϋπόθεση για την εισαγωγή των ειδών Felis geoffroyi και Felis wiedii στην Κοινότητα ήταν, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού, η προσκόμιση αδείας εισαγωγής χορηγουμένης υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του ίδιου κανονισμού.

4 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

« Η άδεια εισαγωγής που αναφέρεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, χορηγείται μόνον εφόσον:

— είναι φανερό ή ο αιτών το αποδεικνύει, με τρόπο αξιόπιστο, ότι η σύλληψη ή η συλλογή του δείγματος στο φυσικό περιβάλλον δεν έχει βλαπτικές επιδράσεις στη διατήρηση των ειδών ούτε στην έκταση της περιοχής εξάπλωσης των συγκεκριμένων πληθυσμών ενός είδους ... »

5 Στις 6 Φεβρουαρίου 1986 οι αρμόδιες γαλλικές αρχές χορήγησαν άδειες εισαγωγής για δέρματα αγριογατών των εν λόγω ειδών. Στις άδειες αυτές μνημονεύονται οι άδειες εξαγωγής που είχαν χορηγήσει οι αρχές της Βολιβίας στις 5 Αυγούστου 1985. Η Επιτροπή φρονεί ότι κακώς χορηγήθηκαν οι άδειες εισαγωγής, καθόσον δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β.

6 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά και το ιστορικό της διαφοράς, καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνον καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

7 Προς στήριξη της απόψεώς της, η Επιτροπή αναφέρει τις συνθήκες υπό τις οποίες ελήφθη η απόφαση των γαλλικών αρχών. Κατά την Επιτροπή, τα πραγματικά αυτά στοιχεία είναι, μεταξύ άλλων, τα εξής:

— Η εφαρμογή της Συμβάσεως στη Βολιβία συζητήθηκε κατά τη διάσκεψη των συμβαλλομένων μερών που πραγματοποιήθηκε στο Μπουένος Άιρες από τις 22 Απριλίου μέχρι τις 3 Μαΐου 1985. Τα συμβαλλόμενα μέρη διαπίστωσαν την ύπαρξη εκτεταμένου παρανόμου εμπορίου προϊόντων καλυπτομένων από τη Σύμβαση που προέρχονταν από τη Βολιβία, καθώς και μεγάλου αριθμού πλαστών αδειών εξαγωγής ή επανεξαγωγής. Στις αιτιολογικές σκέψεις του ψηφίσματος της 30ής Απριλίου 1985, στο οποίο κατέληξαν οι συζητήσεις αυτές, τονίζεται η ανησυχία που εξέφρασαν ορισμένες χώρες, ιδιαίτερα δε ορισμένες χώρες που συνορεύουν με τη Βολιβία, οι οποίες διαπιστώνουν ότι η άγρια πανίδα και χλωρίδα τους απειλούνται άμεσα. Κατόπιν αυτών, με το ίδιο αυτό ψήφισμα έγινε σύσταση προς τα συμβαλλόμενα κράτη να μη δέχονται πλέον τις αποστολές δειγμάτων ειδών που καλύπτονται από τη Σύμβαση και συνοδεύονται από βολιβιανά έγγραφα ή δηλώνονται ως προερχόμενα από τη Βολιβία, μέχρις ότου η Κυβέρνηση της χώρας αυτής αποδείξει ενώπιον της διασκέψεως των συμβαλλομένων μερών ή της μόνιμης επιτροπής ότι έχει λάβει όλα τα μέτρα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της για να εξασφαλίσει την ορθή εφαρμογή της Συμβάσεως. Κατά τη σύνοδο που πραγματοποίησε μεταξύ 28ης Οκτωβρίου και 1ης Νοεμβρίου 1985, η Μόνιμη Επιτροπή της Συμβάσεως έκρινε ότι τα μέτρα που είχε λάβει εν τω μεταξύ η Κυβέρνηση της Βολιβίας ήσαν σημαντικά. Κατόπιν αυτού ζήτησε από τη Γραμματεία της Συμβάσεως να προβεί σε σύσταση προς τα συμβαλλόμενα κράτη που είχαν απαγορεύσει την εισαγωγή δειγμάτων από τη Βολιβία να εξετάσουν τη δυνατότητα αναστολής της απαγορεύσεως αυτής.

— Κατόπιν του ανωτέρω ψηφίσματος της 30ής Απριλίου 1985, οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν αυθημερόν τηλετύπημα προς τα όργανα διαχειρίσεως της Συμβάσεως στα κράτη μέλη, κατά το οποίο δεν επιτρεπόταν πλέον η χορήγηση αδειών εισαγωγής για τα εν λόγω δείγματα ειδών από τη Βολιβία.

— Οι εισαγωγές των ειδών αυτών εγγράφηκαν στη συνέχεια στην ημερήσια διάταξη της συνόδου της επιτροπής Συμβάσεως της Κοινότητας που πραγματοποιήθηκε από 12 μέχρι 14 Νοεμβρίου 1985. Από ένα σχέδιο πορισμάτων της συνόδου αυτής προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που διέθετε τότε η επιτροπή αυτή, η Βολιβία δεν χορηγούσε πλέον άδειες εξαγωγής για τα δέρματα των εν λόγω αγρίων γατών, ενόσω δεν υπήρχαν ακόμη τα επιστημονικά και εμπορικά στοιχεία που θα ήσαν

απαραίτητα για τον καθορισμό ποσοστώσεων εξαγωγής και για την εφαρμογή ορισμένων άλλων μέτρων που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ της Κυβερνήσεως της Βολιβίας και της Γραμματείας της Συμβάσεως.

8 Κατά την Επιτροπή, απ' όλα τα πραγματικά αυτά στοιχεία προκύπτει ότι, κατά τη χορήγηση των επίμαχων αδειών εισαγωγής τον Φεβρουάριο 1986, οι γαλλικές αρχές δεν μπορούσαν να θεωρήσουν ότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του προαναφερθέντος άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του κανονισμού 3626/82.

9 Κατά της απόψεως αυτής η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλει διάφορα επιχειρήματα, τα οποία παρατίθενται στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση, καθώς και στις προτάσεις που ανέπτυξε ο γενικός εισαγγελέας στις 18 Οκτωβρίου 1990. Τα περισσότερα από τα επιχειρήματα αυτά στηρίζονται σε εσφαλμένη ερμηνεία της αιτιάσεως της Επιτροπής. Η Επιτροπή βάλλει μόνο κατά της κακής εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του εν λόγω κανονισμού.

10 Επί του σημείου αυτού η Γαλλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το μόνο κρίσιμο στοιχείο για τη χορήγηση των αδειών εισαγωγής είναι το αν η εθνική επιστημονική αρχή της χώρας εισαγωγής έχει εκφραστεί υπέρ της χορηγήσεως της αδείας, πράγμα που συνέβη εν προκειμένω.

11 Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί. Καμία διάταξη του κανονισμού δεν εξαρτά τη χορήγηση αδείας εισαγωγής από τη σύμφωνη γνώμη της ανωτέρω αρχής, γνώμη επομένως που αποτελεί απλώς ένα από τα στοιχεία βάσει των οποίων εξακριβώνεται αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β.

12 Η διάταξη αυτή προβλέπει δύο περιπτώσεις στις οποίες οι αρμόδιες αρχές μπορούν να χορηγούν άδειες εισαγωγής: είτε όταν είναι φανερό ότι η σύλληψη του δείγματος, δηλαδή του συγκεκριμένου ζώου, δεν έχει βλαπτικές επιδράσεις στη διατήρηση των ειδών ή στην έκταση της περιοχής εξαπλώσεως των συγκεκριμένων πληθυσμών ενός είδους είτε όταν ο αιτών το ισχυρίζεται κατά τρόπο αξιόπιστο.

13 Ενόψει όλων των πραγματικών στοιχείων που εκτίθενται ανωτέρω και ήσαν γνωστά στις γαλλικές αρχές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι αρχές αυτές δεν μπορούσαν λογικά να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι ήταν φανερό ότι η σύλληψη των επιμάχων αγρίων γατών δεν θα είχε βλαπτικές επιδράσεις στη διατήρησή τους ή στην έκταση της περιοχής εξαπλώσεώς τους.

14 Επιπλέον, από τη δικογραφία προκύπτει ότι ο αιτών προσκόμισε στις γαλλικές διοικητικές αρχές μόνο άδειες εξαγωγής που είχαν χορηγήσει οι αρχές της Βολιβίας στις 5 Αυγούστου 1985, δηλαδή κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία η εφαρμογή της Συμβάσεως στη Βολιβία συναντούσε σοβαρές δυσκολίες. Κατά συνέπεια, οι γαλλικές αρχές δεν μπορούσαν να πιθανολογήσουν ότι συνέτρεχαν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, όπως ισχυριζόταν ο αιτών.

15 Τέλος, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η γνώμη της γαλλικής επιστημονικής αρχής δεν έχει αρκούντως σαφή και θετική διατύπωση, ώστε να αποτελεί έγκυρο στοιχείο εκτιμήσεως.

16 Κατά συνέπεια, πρέπει να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, χορηγώντας τον Φεβρουάριο 1986 άδειες εισαγωγής από τη Βολιβία για 6 000 και πλέον δέρματα αγρίων γατών των ειδών *Felis geoffroyi* και *Felis wiedii,* παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του προαναφερθέντος κανονισμού 3626/82.

Επί των δικαστικών εξόδων

17 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι η Γαλλική Δημοκρατία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Η Γαλλική Δημοκρατία, χορηγώντας τον Φεβρουάριο 1986 άδειες εισαγωγής από τη Βολιβία για 6 000 και πλέον δέρματα αγρίων γατών των ειδών *Felis geoffroyi* και *Felis wiedii*, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3626/82 του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1982, για την εφαρμογή στην Κοινότητα της Σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση.

2) Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Due O' Higgins Moitinho de Almeida Díez de Velasco

Κακούρης Schockweiler Grévisse Zuleeg Kapteyn

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 29 Νοεμβρίου 1990.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος

O. Due